18/02/2021

Μητρ. Μαρωνείας: “Να συνεχίσετε την ένθεο προσφορά σας”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μαρωνείας και Κομοτηνής

Το πρωί της Πέμπτης, 18 Φεβρουαρίου 2021, διοργανώθηκε η τακτική μηνιαία σύναξη των Ιερέων της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων επί τη συμπληρώσει 200 ετών από την επίσημη κήρυξη της Επαναστάσεως του 1821 μίλησε με θέμα: «Η προσφορά του Ιερού Κλήρου της καθ΄ημάς Ιεράς Μητροπόλεως εις τον αγώνα του 1821».

Εν συνεχεία ευλόγησε την καθιερωμένη Βασιλόπιττα των Κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως και προσέφερε σταυρό ευλογίας σε όλους.

Τέλος, εξήρε την διακονία του Ιερού Κλήρου στο γεώργιο της ακριτικής Μητροπόλεως και προέτρεψε να συνεχίσουν την ένζηλο και ένθεο προσφοράν τους

και την έξωθεν καλή μαρτυρία προς όφελος του πληρώματος της Μητροπόλεως.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΛΗΡΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ, ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ 200 ΕΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΚΗΡΥΞΙΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821

«Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΘ΄ΗΜΑΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821»

Ἀγαπητοὶ πατέρες,

Μὲ ἀφορμὴ τή συμπλήρωση 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἐπίσημη κήρυξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὡς Πνευματικὸς σας Πατέρας καὶ Ποιμένας τῆς Θεοσώστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς, ἀποφάσισα νά σᾶς μιλήσω, ἐδώ στήν Ἱερατικὴ μας Σύναξη, γιά τὸν καίριο ρόλο που διαδραμάτισε ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἱεροῦ κλήρου στόν Ἀγῶνα τοῦ 1821 καὶ ἰδιαίτερα γιά τή μαρτυρική δράση ὁρισμένων κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας σὲ αὐτόν, ὡς ἐν Χριστῷ παράδειγμα αὐταπαρνήσεως καὶ ὁμολογίας.

Ἡ ἱερωσύνη δέν εἶναι ἀξίωμα, ἀλλὰ Ἱερὸ Λειτούργημα. Εἶναι καθημερινὴ προσφορὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας στόν Μέγα Ἀρχιερέα Ἰησοῦ Χριστὸ μέσα ἀπὸ τή διακονία τοῦ ποιμνίου μας. Εἶναι ἀγῶνας καὶ θυσία, στά ὁποῖα προσερχόμαστε μὲ χαρὰ καὶ σεβασμό. Εἶναι ὑπακοὴ στό Θεῖο Θέλημα. Εἶναι Σταύρωση καὶ Ἀνάσταση·

Σταύρωση τοῦ «ἐγώ» καὶ Ἀνάσταση τοῦ «ἐμεῖς». Ἄλλωστε, καλούμαστε νά γίνουμε στ΄ Ὄνομα τοῦ Κυρίου «ἁλιεῖς ἀνθρώπων» (Ματθ. δ’ 18-23) καὶ νά διαφυλάττουμε τὴν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας Του, καθότι γι΄ αὐτὸ κληθήκαμε, ἐφόσον, κατὰ τὸν ἱερὸν ὑμνογράφον, ὁ Κύριος «εἰς ἑνότητα πάντας ἐκάλεσεν».

Μακριὰ ἀπὸ μικροπρεπεῖς ἔριδες, προσωπικὲς φιλοδοξίες καὶ ἐπονείδιστα πάθη, ἔχουμε τή χαρά καὶ τὴν εὐλογία νά ὑπηρετοῦμε τήν Ἐκκλησία καὶ νά βρισκόμαστε στήν «πρώτη γραμμή», μὴ φειδόμενοι κόπων καὶ θυσιῶν.

Ὁ ἴδιος ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης μαρτυρεῖ: «Ὅταν ἀποφασίσαμε νὰ κάμωμε τὴν Ἐπανάσταση, δὲν ἐσυλλογισθήκαμε οὔτε πόσοι εἴμεθα, οὔτε πὼς δὲν ἔχομε ἅρματα, οὔτε ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐβαστοῦσαν τὰ κάστρα καὶ τὰς πόλεις, οὔτε κανένας φρόνιμος μᾶς εἶπε «ποῦ πᾶτε ἐδῶ νὰ πολεμήσετε μὲ σιταροκάραβα βατσέλα», ἀλλὰ ὡς μία βροχὴ ἔπεσε εἰς ὅλους μας ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐλευθερίας μας, καὶ ὅλοι, καὶ ὁ κλῆρος μας καὶ οἱ προεστοὶ καὶ οἱ καπεταναῖοι καὶ οἱ πεπαιδευμένοι καὶ οἱ ἔμποροι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅλοι ἐσυμφωνήσαμε εἰς αὐτὸ τὸ σκοπὸ καὶ ἐκάμαμε τὴν Ἐπανάσταση». Παρατηροῦμε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Γερὸς τοῦ Μορία ἀναφέρει στόν λόγο του γιά τή λήψη τῆς ἀποφάσεως γιά τὸν μεγάλο ξεσηκωμὸ πρῶτα τὸν Ἱερό Κλῆρο, ἀναγνωρίζοντας παράλληλα τὸν καθοριστικὸ ρόλο που διαδραμάτισε αὐτὸς τόσο στήν ἔναρξη, ὅσο καὶ στή συνέχιση καὶ ἐπέκταση τοῦ ἀγῶνα γιά τὴν Ἐλευθερία.

Ἔτσι, καὶ τὸ 1821, οἱ προκάτοχοί μας κληρικοὶ στάθηκαν μὲ σύνεση καὶ διάκριση

στό ὕψος τῶν περιστάσεων, δέν δίστασαν νά ἔρθουν σὲ σύγκρουση τόσο μὲ τὴν τότε κοσμικὴ ἐξουσία, ὅσο καὶ μὲ τὰ ἐσωτερικὰ προβλήματα καὶ τὶς διαμάχες που τοὺς ταλάνιζαν. Ἡ ἱστορία ἔχει νά μᾶς παρουσιάσει πλεῖστες ὅσες μορφὲς ἀρχιερέων, ἱερέων, διακόνων καὶ μοναχῶν, ποὺ κυριολεκτικὰ μαρτύρησαν, χύνοντας τὸ αἷμα τους ὡς ἔνδειξη αὐτοθυσίας «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη τήν Ἁγία καὶ τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερία».

Παραδείγματα αὐτοθυσίας πάμπολλα, ὅπως αὐτὰ τοῦ Ἐπισκόπου Σαλώνων Ἡσαΐα, τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, τοῦ Παπαφλέσσα. Ἂς προσεγγίσουμε ὅμως τὸ ρόλο τοῦ Πατριάρχη Γρηγορίου Ε’ ποὺ ὡς ἐθνάρχης τοῦ Γένους, ἀναγκάστηκε νά συντάξει πράξη ἀφορισμοῦ κατὰ τῶν Ἐπαναστατῶν γιά ν΄ ἀποφύγει τὴν σφαγὴ καὶ τὰ ἀντίποινα τῶν κατακτητῶν πρὸς τὸν ὑπόδουλο Ἑλληνισμό. Ὁ τρόπος σύνταξης τοῦ ἀφορισμοῦ ἦταν ἀντίθετος μὲ τὸ Κανονικὸ Δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν τρόπο πού συντάχθηκε. Ἦταν μία πράξη τοῦ μαρτυρικοῦ Πατριάρχη που ἀποσκοποῦσε στό νά κατευνάσει τὴν ὀργὴ τοῦ Σουλτάνου καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Ὁ Ποιμενάρχης αὐτὸς προσπάθησε νά κρατήσει τίς ἰσορροπίες, μὲ σύνεση καὶ διάκριση καὶ μετὰ ἀπὸ πολλὴ προσευχή, ἀδιαφορώντας γιά τὶς «ἐντυπώσεις» καὶ παρὰ τὶς ἀντιδράσεις καποίων, προχώρησε στήν ἐν λόγῳ πράξη «ἠθικῆς αὐτοθυσίας», ὅπως χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τοὺς ἱστορικούς.

Ἔνδειξη πολιτικῆς διορατικότητας τοῦ Πατριάρχη Γρηγορίου Ε’, ἦταν καὶ ἡ ἀπάντησή του πρὸς τὸν Μητροπολίτη Δέρκων, ὁ ὁποῖος τὸν παρότρυνε νά καταφύγουν στήν Πελοπόννησο γιά νά ἡγηθοῦν τοῦ ἐκεῖ Ἐπαναστατικοῦ Ἀγῶνα, μὲ τὸ πρόσχημα νά «συνετίσουν» τοὺς ἐπαναστάτες. Ὅμως, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου εἶχε ἐπέλθει καὶ ἡ ἀπάντηση τοῦ μαρτυρικοῦ Οἰακοστρόφου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἦταν καθηλωτική: «Ἅγιε Δέρκων, ἡμεῖς γερόντια ἐσμέν καὶ ἐξεμετρήσαμεν τὸν βίον καὶ ἐὰν συμβῆ αὐτό, τότε θὰ δώσουμε ἀφορμὴν εἰς τὸν Σουλτάνο νά σφάξει ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Ἐὰν μείνωμεν ἡμεῖς καὶ σφαγῶμεν ἡμεῖς, τότε θὰ δώκουμε καιρὸ εἰς τὴν Χριστιανοσύνη νά ἐπεμβῆ σωστικῶς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων στίς μὴ ἐπαναστατημένες περιοχές», ὅπως καὶ ἔγινε. Ὁ Πατριάρχης ἀπαγχονίστηκε στήν κεντρικὴ πύλη τοῦ Πατριαρχείου γιά παραδειγματισμό. Ὅμως, αὐτὸς ὁ «παραδειγματισμός» δέν ἦρθε ποτέ, ἀλλὰ ἡ μαρτυρικὴ στάση τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Ε΄ἔγινε παράδειγμα πρὸς μίμηση, παράδειγμα συνέσεως καὶ αὐτοθυσίας, ἔτσι ὥστε νά τοῦ ἀπονεμηθεῖ ἐπαξίως ὁ ἀμάραντος στέφανος τοῦ Ἐθνοϊερομάρτυρα.

Τέτοιους ἡρωικοὺς κληρικούς, ἰσαξίους μὲ τὸν Παλαιῶν Πάτρων Γερμανό, τὸν Γρηγόριο Ε΄, τὸν Ἀθανάσιο Διάκο, ἔχει ἀναδείξει καὶ ἡ μαρτυρικὴ μας Θράκη καὶ ἰδιαίτερα ἡ Μητρόπολή μας. Χαρακτηριστικὴ μορφὴ σπουδαίου κληρικοῦ-ἀγωνιστοῦ τοῦ 1821 εἶναι μεταξὺ πολλῶν καὶ αὐτὴ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου, μεγάλου Ἐθνεγέρτου καὶ φωτισμένου Ἱεράρχου, τοῦ ὁποίου ὁ ἀνδριάντας κοσμεῖ τὸν προαύλιο χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοὺ Ναοῦ τῆς πόλεώς μας, ἀπὸ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1981.

Θεώρησα σκόπιμο νά ἐντρυφήσουμε στόν βίο καὶ στήν ἐπαναστατικὴ δράση τοῦ μεγάλου Ἱεράρχου «εἰς μνημόσυνον αἰώνιον» αὐτοῦ. Ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας Κωνστάντιος, γεννήθηκε περὶ τὸ 1770-1780 στά Μαδεμοχώρια Χαλκιδικῆς καὶ πιθανὸν φοίτησε στήν Ἀθωνιάδα Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, στό ὁποῖο καὶ ἔλαβε τὸ Ἀγγελικὸ Σχῆμα. Ὁ δρόμος του τὸν ὁδήγησε στήν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, ὅπου λόγῳ τοῦ ἀκεραίου χαρακτῆρος του, τοῦ σεμνοῦ ἀλλὰ καὶ συνάμα ἐνθουσιώδους ἤθους καὶ τῆς σπουδαίας μορφώσεώς του, τοῦ ἀπονεμήθηκε τὸ ὀφφίκιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἔχαιρε δὲ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως τοῦ τότε Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου Δ’ καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Γιά ὅλους τοὺς παραπάνω λόγους, τοῦ ἀποδόθηκε καὶ ὁ βαρύτιμος γιά ἐκείνη τὴν ἐποχὴ χαρακτηρισμὸς τοῦ «Ὁσιολογιωτάτου», ὅπως ἀποτυπώθηκε καὶ στό ὑπόμνημα ἐκλογῆς του σὲ Μητροπολίτη Μαρωνείας, ἡ ὁποία ἐπισυνέβη μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ προκατόχου του, Νεοφύτου, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1810. Ἐκείνη τὴν περίοδο, ἡ Μητρόπολη Μαρωνείας ἐκτεινόταν ἀπὸ τή λίμνη

Βιστονίδα ἕως τὸν ποταμὸ Ἕβρο, περιελάμβανε δὲ περιοχὲς τῆς νοτίου Βουλγαρίας καθὼς καὶ τὶς νήσους Θάσο καὶ Σαμοθράκη, εἶχε ὅμως ὀλιγάριθμο χριστιανικὸ πληθυσμό, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀναγκασμένος νά ἀντιμετωπίζει συνεχῶς ληστεῖες καὶ ἐπιθέσεις ἀνταρτῶν. Ὁ Κωνστάντιος ὑπηρέτησε τὸ ποίμνιό του μὲ συνέπεια καὶ τὸ «μπόλιασε» μὲ τὰ ἰδανικὰ τῆς λευτεριᾶς, τονώνοντας τὸ ἐθνικὸ καὶ χριστιανικὸ φρόνημα τῶν πνευματικῶν του τέκνων. Τὸ κῦρος του φαίνεται καὶ ἀπὸ τή συμμετοχή του στήν Πατριαρχικὴ Σύνοδο τὸ 1817 γιά τὴν ἐκλογὴ νέου Μητροπολίτου Χίου, τοῦ μετέπειτα ἐθνομάρτυρος Πλάτωνος Φραγκιάδου. Ὅμως, οἱ περισσότερες μαρτυρίες γιά τὸν βίο καὶ τή δράση του ἐπικεντρώνονται γύρω ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, στήν ἔναρξη τῆς ὁποίας διαδραμάτισε ἐνεργὸ καὶ καθοριστικὸ ρόλο.

Τὸ 1820 μυήθηκε στή Φιλικὴ Ἑταιρεία καὶ περίμενε καρτερικὰ τὸν μεγάλο ξεσηκωμὸ τοῦ Γένους, νουθετώντας καὶ διδάσκοντας τὸ ποίμνιό του. Ἔτσι, ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1821 κήρυξε τὴν ἔναρξη τῆς Ἐπαναστάσεως στίς παραδουνάβιες περιοχὲς καὶ συγκεκριμένα στό Ἰάσιο τῆς Μολδοβλαχίας, ἄφησε τὸν Ἀρχιερατικὸ του Θρόνο, τὰ ὀφφίκια, τὶς τιμὲς καὶ τὰ ἀξιώματα καί ρίχτηκε στόν ἀγῶνα γιά τὴν Ἐλευθερία. Ἡ ἀρχιερατικὴ του μίτρα θὰ γινόταν στεφάνι «μαρτυρίου», ἡ ποιμαντορικὴ τοῦ ράβδος θὰ «κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν» τοῦ Γένους καὶ ἡ ὑστεροφημία πού θὰ ἀποκτοῦσε μετὰ τὴν κοίμησή του, θὰ ἔλαμπε ὅπως «ὁ λύχνος ἐπὶ τῇ λυχνίᾳ» (Ματθ. ε’, 15-16).

Ἀπαρνήθηκε τὸν ἑαυτὸ του, σήκωσε τὸν σταυρὸ του καὶ ἀκολούθησε τή φωνή τῆς συνειδήσεώς του, ἐκπληρώνοντας καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μετερίζι τὸ χρέος του ὡς Χριστιανὸς καὶ ὡς Ἕλληνας. Κατευθύνθηκε πρὸς τή Μάκρη (κατὰ ἄλλους πρὸς τὸ Πόρτο Λάγος) καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς τή Θάσο, μὲ πρόσχημα τὴν ἐπίσκεψη στούς ἐκεῖ χριστιανούς. Ὅμως, ὁ πραγματικὸς του στόχος ἦταν ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐπαναστατικοῦ τους φρονήματος, καλώντας τους νά ξεσηκωθοῦν ἐνάντια στόν Ὀθωμανὸ δυνάστη. Ἀκολούθως, μὲ συνοδεία ἀγωνιστῶν κατευθύνθηκε πρὸς τὸ Ἅγιον Ὄρος, μὲ σκοπὸ νά συναντήσει τὸν Ἐμμανουὴλ Παπά, ἐθνεγέρτη τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς μὲ τή σειρά του, στίς 23 Μαρτίου 1821, ἀποβιβάστηκε στήν Ἱ. Μονὴ Ἐσφιγμένου ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Πόλη μὲ καράβι τοῦ Θρακιώτη ἀγωνιστῆ, Χατζηαντώνη Βισβίζη. Ἐκεῖ τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Μητροπολίτης Κωνστάντιος μὲ συνοδεία κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν. Ὁ Κωνστάντιος διαδραμάτισε σημαντικὸ ρόλο στίς συσκέψεις τῶν ἐπικεφαλεῖς τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἄθω καὶ μὲ τή δική του συνδρομή, κατέστη δυνατὴ ἡ στρατολόγηση 1.000 μοναχῶν ἀγωνιστῶν.

Περὶ τὰ μέσα Μαΐου τοῦ 1821, συνήλθαν ἁγιορεῖτες πατέρες καὶ λαϊκοὶ στόν Ἱ . Ναὸ τοῦ Πρωτάτου στίς Καρυὲς καὶ ἔψαλλαν πανηγυρικὴ δοξολογία στήν ὁποία χοροστάτησε, κήρυξε καὶ εὐλόγησε τὰ ὅπλα ὁ Μητροπολίτης Κωνστάντιος, ἀφοῦ προηγουμένως κατάφεραν νά περιορίσουν τὸν Ὀθωμανὸ Διοικητή στήν Ἱ. Μονὴ Κουτλουμουσίου. Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς ἀναγορεύτηκε ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Μακεδονίας καὶ ὁ Κωνστάντιος «θρησκευτικὸς ταγός» αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἱστορικούς. Οἱ δυνάμεις τους ἐξορμοῦσαν στή Χαλκιδική, ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν Μαδεμοχωρίων πρὸς τὸν Σταυρὸ καὶ κατέλαβαν τὰ στενὰ τῆς Ρεντίνας. Ἀντιμετώπισαν τίς πολυάριθμες δυνάμεις τῶν Ὀθωμανῶν ἀπὸ τὴν ἀνατολή. Στίς ἀρχὲς τοῦ Ἰουνίου 1821, οἱ ἐπαναστάτες δέν κατάφεραν ν΄ ἀντιμετωπίσουν τὰ στρατεύματα τοῦ Μπαϊρὰμ πασᾶ καὶ στίς μάχες αὐτές, ὁ Κωνστάντιος ὑπέστη βαρύτατο τραυματισμὸ ἐξαιτίας τοῦ ὁποίου ἀναγκάστηκε ν΄ ἀποσυρθεὶ στό Ἅγιον Ὄρος. Ἀπὸ διάφορα ἱστορικὰ ἀρχεῖα, μαρτυρεῖται ἡ παρουσία τοῦ ἱεράρχη στίς Ἱ. Μονὲς Κουτλουμουσίου, Ἰβήρων, Ξηροποτάμου καὶ Ἐσφιγμένου, ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς ἐπιβιβάστηκε σὲ πλοῖο μὲ κατεύθυνση τὴν Ὕδρα, ἀλλὰ ἀπεβίωσε ἐν πλῷ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1821.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1821, ἐκλέγεται νέος Μητροπολίτης Μαρωνείας, ὁ ἱερομόναχος Δανιήλ, ἀφοῦ ὁ Κωνστάντιος εἶχε ἤδη ἐγκαταλείψει τὸν Ἀρχιερατικὸ του Θρόνο. Ὁ μέγας αὐτὸς ἱεράρχης κοιμήθηκε στό Ἅγιον Ὄρος, διωκόμενος γιά τὸν Ἀγῶνα του τὸν Νοέμβριο τοῦ 1821. Χαρακτηριστικὸ τῆς ἀνησυχίας καὶ τοῦ φόβου που προξενοῦσε στούς Ὀθωμανοὺς ἦταν ὅτι ἀκόμη καὶ

μετὰ τὴν κοίμησή του, ὁ Ἐμποὺ Λουμποὺτ πασάς μετέβη τὸν Δεκέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους στό Ἅγιον Ὄρος καὶ ζήτησε ν΄ ἀνοίξουν τὸν τάφο τοῦ ἱεράρχη, ὥστε νά διαπιστώσει ἰδίοις ὄμμασι ὅτι ὄντως ἐκεῖ ἦταν τὸ σκήνωμα τοῦ Κωνστάντιου καὶ ὅτι ἡ εἴδηση τοῦ θανάτου του δέν ἦταν κάποιο τέχνασμα τῶν ἐπαναστατῶν. Ὑπάρχει βέβαια καὶ ἡ ἱστορικῶς ἀτεκμηρίωτη ἄποψη ὅτι διέφυγε στή νότια Ἑλλάδα καὶ ὅτι ἔλαβε μέρος στήν Δ’ Ἐθνοσυνέλευση στό Ἄργος τὸ 1829, ὅμως τὸ ὄνομά του δέν μαρτυρεῖται στά Πρακτικὰ αὐτῆς.

Ἔτσι ἐτελειώθη ὁ συμπατριώτης Μητροπολίτης μας, ποὺ ἀπαρνήθηκε ἐγκόσμιες τιμὲς καὶ δόξες, ἀγωνιζόμενος τὸν καλὸ ἀγῶνα γιά χάρη τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας τῶν πατρογονικῶν ἑστιῶν μας.

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ὀνόματα ἱερωμένων που ἀγωνίστηκαν γιά τὴν πίστη καὶ τὴν ἐλευθερία μας, ὅμως δυστυχῶς οἱ ἱστορικὲς πηγὲς εἶναι ἐλλιπεῖς καὶ σώζονται ἐλάχιστες ἐπίσημες μαρτυρίες. Τὸ μόνο σίγουρο εἶναι ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ «ἄγνωστοι» σ΄ ἐμᾶς, εἶναι γνωστοὶ στόν Παντεπόπτη Κύριό μας, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐνέταξε στίς ἀγκάλες τοῦ Ἀβραάμ, ἀπονέμοντάς τους τὸν ἀμαράντινο τῆς δόξης στέφανο τοῦ ἐθνομάρτυρος.

Μετὰ ἀπὸ ἐνδελεχῆ ἔρευνα, ἐντοπίζουμε τὸν ἱεροδιάκονο καὶ μετέπειτα Μητροπολίτη τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωνείας, Ἰωαννίκιο, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε στήν Κομοτηνή. Κατηχήθηκε στή Φιλικὴ Ἑταιρεία τὸ 1819 ἀπὸ τὸν Παπαφλέσσα καὶ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς Ἐπαναστάσεως στήν περιοχὴ τῆς Ροδόπης καὶ τοῦ Ἔβρου. Ἔγινε γνωστὸς ὡς «Ἰωαννίκιος ὁ Φιλικός». Στόν Μητροπολιτικὸ Θρόνο ἀνῆλθε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1838 καὶ ποίμανε τὴν ἐπαρχία μας ἕως τὴν κοίμησή του τὸ 1839, τὰ ὀστᾶ του φυλάσσονται σήμερα στό ὀστεοφυλάκιο τῶν ἐπισκόπων στό κοιμητήριο τῆς πόλεώς μας.

Ἄλλοι μεγάλοι κληρικοί-ἀγωνιστὲς τοῦ 1821, ἐκ τῶν λοιπῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς εὐρύτερης Θράκης εἶναι ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος ὁ Πρώιος (ἀρχιερατεία: 1813-1821) ὁ ὁποῖος σπούδασε στό Παρίσι, μυήθηκε στή Φιλικὴ Ἑταιρεία καὶ ἀπαγχονίστηκε στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπου βρισκόταν ὡς συνοδικός, στό πλαίσιο ἀντιποίνων τῶν Ὀθωμανῶν γιά τὴν ἔναρξη τῆς Ἐπαναστάσεως στίς παραδουνάβιες ἡγεμονίες. Μαζὶ του βρήκαν μαρτυρικὸ θάνατο ὁ Μητροπολίτης Δέρκων Γρηγόριος, ὁ Ἐπίσκοπος Ἀγχιάλου Εὐγένιος, ὁ Μητροπολίτης Μεσημβρίας Ἰωσήφ, ὁ Ἐπίσκοπος Μυριοφύτου Νεόφυτος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Γάνου καὶ Χώρας Γεράσιμος. Ἀκόμη, στίς Σαράντα Ἐκκλησιὲς ἀπαγχονίστηκε μαζὶ μὲ τοὺς προκρίτους ὁ παπα-Κωνσταντῖνος, ἐνῶ στήν Ἀδριανούπολη σφαγιάζονται στίς 17 Ἀπριλίου τοῦ 1821, τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεόκλητος καὶ ὁ Σύγγελος, Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Ἀρζουμανίδης. Ἑτερη ἀξιολόγη μορφή, ἦταν αὐτὴ τοῦ Μητροπολίτου

Σωζοπόλεως, Παϊσίου, ὁ ὁποῖος τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1821 ὅρκισε 5.000 περίπου ἀγωνιστὲς στόν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ζωσίμου. Αἰχμαλωτίστηκε ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ ἀρνήθηκε ν΄ ἀποκηρύξει τὴν Ἐπανάσταση, μὲ ἀποτέλεσμα ν΄ ἀπαγχονιστεῖ καὶ τὸ σκήνωμά του νά ταφεῖ κρυφὰ στήν τοποθεσία «Κουρνιά», γνωστὸς μὲ τὴν ὀνομασία «τάφος τοῦ Δεσπότη», ποὺ τὸ 1918 καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Μαζὶ μὲ προκρίτους, ἀπαγχονίστηκε στήν Ἀγχίαλο καὶ ὁ ἱερέας Χατζηασλάνης Ἀντωνάκης Σκουλόγλου.

Τέλος, σημαντικότατη προσωπικότητα τοῦ Ἀγῶνα ἦταν καὶ ὁ προκάτοχος του μαρτυρικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε’, ὁ πρώην Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριλλος ΣΤ –ὁ καὶ προστάτης τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου τῆς Μητροπόλεως μας– ὁ ὁποῖος μαρτύρησε στήν Ἀδριανούπολη στίς 18 Ἀπριλίου 1821 δι΄ ἀπαγχονισμοῦ. Ἦταν ἕνας σεβάσμιος καὶ «πεπαιδευμένος πατριάρχης», κατὰ τοὺς ἱστορικούς, ποὺ κόσμησε τὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο ἀπὸ τὸ 1813-1818 καὶ ἔκτοτε ἐφησύχαζε στήν πατρικὴ του οἰκία. Ὅπως καὶ ὁ Γρηγόριος Ε’, ἔτσι καὶ ὁ Κύριλλος ΣΤ’ ἀνακηρύχθηκε Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὑπάρχει δὲ ἀπὸ τὸ 1834 εἰδικὴ Ἀκολουθία πρὸς τιμὴν του. Τὸ δὲ σκήνωμά του εἶναι χαριτόβρυτο καὶ ἐπιτελεῖ ποικίλα θαύματα.

Μαρτύρια ὑπέστησαν οἱ κληρικοί-ἀγωνιστὲς τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἄλλοι σφαγιάστηκαν, ἄλλοι ἀπαγχονίστηκαν, ἄλλοι ὑπέκυψαν στά θανάσιμα τραύματά τους ἀπὸ τὶς μάχες· αὐτὸ ἦταν τὸ Μαρτύριο τοῦ αἵματος. Ὅμως τὸ μεγαλύτερο ἴσως μαρτύριο που ὑπέστησαν, ἦταν τὸ Μαρτύριο τῆς συνειδήσεως· κατάφεραν ν΄ ἀποτινάξουν ἀπὸ πάνω τους τὸν ἐγωισμὸ καὶ τὴν ὑπερηφάνεια, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, ἄλλοι ἄμεσα καὶ ἄλλοι ἔμμεσα, ὅμως μὲ τὸν ἴδιο ἔνθεο καὶ ἱερὸ ζῆλο, ὥστε μέσα τοὺς ἐνήργησε ἡ Θεία Χάρις.

Ἔτσι, κι ἐμεῖς, ἀγαπητοὶ πατέρες, ἔχοντας ὡς πρότυπα τοὺς ἁγίους αὐτοὺς ἄνδρας κληρικούς, καλούμαστε σήμερα σὲ καιροὺς φαινομενικῆς εἰρήνης νά σταθοῦμε μὲ ἀγωνιστικὸ φρόνημα ἀλλὰ καὶ σύνεση, ν΄ ἀποφασίζουμε κατόπιν προσευχῆς, συμβουλεύοντας τὸ ποίμνιό μας καταλλήλως, πορευόμενοι στήν ὁδὸ τῆς διάκρισης, ὅπως αὐτὴ φανερώνεται στούς λόγους τοῦ Πατριάρχη Γρηγορίου Ε’ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο Σαλώνων Ἡσαΐα: «Νά ἀγωνιστεῖτε, ὁ ἀγῶνας ἐγγὺς ἀλλὰ καὶ νά φυλάγεστε καὶ ἡ συμπεριφορὰ σας νά εἶναι ἀνάλογη τοῦ χώρου στόν ὁποῖο βρίσκεστε».

+ Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ Π Α Ν Τ Ε Λ Ε Η Μ Ω Ν

Βασικὴ βιβλιογραφία:

1. Λόγοι μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς, κυροῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Ἀντωνίου Ρωσσίδη στήν τελετὴ ἀποκαλυπτηρίων τοῦ

ἀνδριάντος τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου, ἐθνεγέρτου Ροδόπης κατὰ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τοῦ 1821, εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, 29-11-1981.

2. Π. Γεωργαντζής, Ἐπισκοπικὴ Ἱστορία τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Δυτικῆς Θράκης, ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι & ὑπομνήματα ἐκλογῆς ἀρχιερέων Ἱ. Μητροπόλεων, κατὰ τὰ πρακτικὰ ἐκλογῆς ἀρχιερέων τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου & τὰ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ξανθὴ 2014.
3. Μ. Κοῦκος, Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Θράκης στόν Ἀγῶνα τοῦ 1821, ἐκδ. Ἐρωδιὸς 1998.
4. Θρακικὸ Κέντρο, περιοδικὸ «Θρακικά», ἔκτακτον τεῦχος ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας, παράρτημα Γ’ Τόμου, Ἀθῆναι 1931.
5. Μ. Μελίρρυτος, Περιγραφὴ ἱστορικὴ καὶ γεωγραφικὴ ὑπ’ ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας Μαρωνείας, Μορφωτικὸς Ὅμιλος Κομοτηνῆς, Κομοτηνὴ 1980.